

En dag som pilgrim i Sydindien

Fra en praktikants feltdagbog

En hilsen fra: Julie Bønnelycke

(i praktik fra komparative kulturstudier under Tranquebar Initiativet)

Den hvide katedral troner over byen og fanger solen i et blændende genskær. Synet af den imponerende bygning dominerer hele byen. Uanset hvor man bevæger sig mellem de små, til tider lurvede huse og hytter, er det med kirkekomplekset som baggrund.

Jeg har taget en fridag fra feltarbejdet i Tranquebar i mit praktikophold hos Dansk Skolemuseum og er kommet til Veilanganni, en af de største valfartsbyer i Sydindien. Min tolk har insisteret på at tage mig med hertil, så hun kan vise mig byen, hvortil tusinder af mennesker – katolikker, andre kristne og for så vidt også ikke-kristne – valfarter for at bede til Vor Frue af Veilanganni, og så kan jeg samtidig besøge hendes familie i byen. Jeg har en mistanke om, at muligheden for at vise mig frem for familien er et ikke uvæsentligt led i hendes plan. Men interessen for turen er gensidig, så vi har tilbragt omtrent 3 timer i en skrumpende bus, akkompagneret af de skingre toner fra lydsporet til de uundgåelige Bollywood-film, der fremvises nonstop i samtlige busser, mens vi passerer forbi rismarker og palmelunde på turen sydover. Jeg har for længe siden fundet ud af, at ørepropper er uundværlige på disse køreture.

Da vi ankommer til Veilanganni, stiler vi straks, som de mange andre pilgrimme, der måtte komme hertil, mod katedralens imponerende silhuet. Lyden af salmesang strømmer ud fra hvælvingerne – på én gang en velkendt og fremmedartet lyd, for de velkendte salmer er her akkompagneret på umiskendeligt indisk vis af noget, der minder om et hammondorgel med imponerende volumen. Messen er godt i gang, men min tolk griber resolut fat i mig og trækker mig med helt frem til forreste række, hvor hun falder forbløffende hjemmevant ind i liturgien, taget i betragtning af at hun er hindu. Det er endnu en demonstration af hinduernes forbløffende eklekticisme – der er altid plads til en gud til på familiealtret, også selvom denne måtte være af en karakter, der pr. definition bestrider de andre guders eksistens. Min tolk har gået i katolsk pigeskole og er således godt inde i religionen. Hun er af en fattig fiskerfamilie og kunne kun få en uddannelse, fordi hun fik et stipendium fra St. Teresa skole i Tranquebar. Hun har såmænd været oftere i kirke end jeg. Hun har således ofte deltaget i messen her, og hun slår utvungent korset for sig, om end hun ikke deltager i selve nadveren. En lille nonne nikker og smiler bifaldende til mig tilfreds over at se en udlænding deltage i den tamilske messe. Nadveren ledsages af en brusende lyd fra hammondorglet, der øjensynligt skal indgyde den rette ærefrygtindgydende stemning.

Varmen slår mod os, da vi missende med øjnene træder ud i dagslyset igen. Vi nærmest kryber af sted i den smule skygge, der er at finde nu, hvor solen står højest. Fra den åbne kirkeplads til et af de meget beskedne kvarterer med hytter strøet ud i en lille labyrint går vi hen til min tolks tante og onkel. Hun fortæller mig deres historie på vejen. Det var et kærlighedsægteskab; ikke arrangeret og absolut upassende. Bruden var af højere kaste end gommen, så hendes familie slog hånden af hende, da hun giftede sig nedad. Kun få kom derfor til deres bryllup, og det unge par måtte klare sig uden familiens ellers uundværlige hjælp. Så ramte tsunamien i 2004 langs hele kyststrækningen, og parrets lille hus, der lå ganske tæt ved den udsatte strand, blev revet med. De mistede hus og ejendele, men kom ikke selv noget til. Angsten for at have mistet deres datter til flodbølgen tøede imidlertid forældrene op, og familien blev genforenet – som mange andre i øvrigt gjorde i den kaotiske tid efter tsunamien, der vendte op og ned på folks liv og i nødens stund gennembrød mange gamle normer, barrierer og fjendskaber.

For et halvt år siden var onklen ude for et trafikuheld. Han fik en kranialæsion, og konsekvenserne er endnu uoverskuelige. I dag er han uarbejdsdygtig, og ingen ved, om han kommer sig. Han ligger indenfor og hviler sig, da jeg kommer. På siden af hovedet har han stadig en bandage. Min tolk undskylder forlegent, at han ikke kan tale forståeligt mere; det er kun vrøvleord, der kommer fra ham nu. Men for mig virker hans lyde og fagter ligeså forståelige som daglig tale på tamil, da han hiver et stærkt medtaget fotoalbum frem og giver sig til at vise mig familiens fotos. De er misfarvede og krøllede af saltvandet, som tsunamien sendte ind over alle deres ejendele. Kun få fotos overlevede, så familien beder mig tage billeder af dem og sende dem, så de i det mindste har nogle få minder at dokumentere. De stiller sig op; far, mor og datter, renskurede ansigter og glatte fletninger. Blomster i håret. Helt stivnede, anspændte på billederne, uvante

med situationen. Deres eneste barn er 7 og går i skole – lidt endnu. Familiens fremtid er usikker nu, hvor der ingen indtægt er længere. Alle brudesmykkerne – kvindens økonomiske sikring for fremtiden – er solgt; brugt til at betale for lægehjælp og medicin efter ulykken. Hvor pengene til næste behandling skal komme fra, ved man ikke, og hvordan datterens skolegang skal betales, taler man slet ikke om. Han solgte forsikringer men havde ingen selv, (og) her er der intet socialt sikkerhedsnet til at gribe én, når man falder.

Jeg kan forstå, hvorfor de faldt for hinanden. Hun er smuk, og han kom til hendes redning, da et par røvere havde sat ild til forældrenes butik, hvor hun arbejdede. Som taget ud af en Bollywood-film – bare uden den lykkelige slutning.

Deres hus er snarere en barak med to skillevægge, i gården et skur med toilet. Det gik i stykker lige efter ulykken og har ikke været repareret siden, så en spand er interimistisk wc nu. Trods den åbenlyse økonomiske trang bliver jeg fornemt beværtet. Frokost bliver gjort klar, adskillige fade med lækkerier stilles på stråmåten på gulvet, og jeg nødes til at spise. Alle sætter sig rundt om mig i en halvcirkel og stirrer forventningsfuldt på mig uden selv at gøre mine til at spise. De vil vente, til jeg er færdig og spise resterne. Jeg protesterer og får i det mindste min tolk til at spise med, men det er stadig pinagtigt at sidde der og føle, hvordan min mave fyldes på deres bekostning. Fisken er fyldt med små ben, og det er næsten umuligt at pille dem fra, når mange sæt stirrende øjne overvåger hver klodset bevægelse, min utrænede højre hånd foretager sig med maden. Jeg må messe mit mantra indvendigt, mens jeg fumler: Ikke bruge venstre hånd, ikke bruge venstre hånd. Sovsen er så stærk, at den svier på fingrene. Til sidst griber en tante (adskillige familiemedlemmer har samlet sig for at se den usædvanlige gæst – en hvid kvinde, høj og bleg, i indisk tøj!) resolut ind; hun fatter min tallerken, og med hurtige bevægelser stikker hun hånden ned i min mad og skiller fiskekød og ben, så jeg kan spise færdig. Jeg ved ikke helt, hvad jeg skal synes om den velmente gestus.

I eftermiddagshvilet sidder jeg i gården og betragter bedstemoderen. Hun har en krukke med dagens fangst af små blæksprutter og fisk, der skal renses. De vendes ud i sandet og gnubbes godt med sand, før skællene skrælles af med en kniv, der støttes på jorden og holdes mellem fødderne. De ryger op i samme blodige vand, som de kom i. Blæksprutterne befris for deres skjold, og de slimede indvolde hives ud med en slubrende lyd. Det hele ryger op i krukken igen, før det skylles. Jeg spekulerer på, om det jeg spiste før har fået samme tur. Et par magre katte kredser rundt om sandet fyldt med fiskerester. To nøgne børn render efter dem; de leger ubekymret mellem hytterne, der ligger helt tæt. Onklen kommer tilbage fra templet med frisk aske henover panden. Mærket viser, han tilbeder Shiva.

Hele vejen hjem med bussen hænger min tolk ud af vinduesåbningen. Hun er køresyg, og chaufførens hasarderede kørsel gør det ikke bedre. Ved et skarpt sving tager han en cykel, mens den uheldige ejermands protester bliver overhørt; heldigvis trak han. Jeg prøver at få min tolk til at tage et par af mine piller mod køresygen, men hun kigger skeptisk på mig. Det hele ryger op igen lidt efter. Ved et større stoppested kommer et par lasede børn ind i bussen og tigger vedholdende. En af dem bliver fanget af Bollywood-filmens farvestrålende drama og stirrer med gabende mund på den smukke heltinde. Selv er hun uvasket, med pjusket hår og laset tøj. Hun er så fortryllet af filmen, at hun kun lige når at hoppe af bussens åbne dør i fart, da chaufføren ubarmhjertigt sætter i gang igen. Tilbage til Tranquebar. I morgen fortsætter arbejdet.

Se mere om Tranquebar Initiativet og forskningsprojekterne på:

<http://www.galatheia3.dk/dk/Menu/Forskning/Nationalmuseets+Tranquebar+Initiativ>

og om mit projekt og blogs fra feltarbejdet på:

<http://www.galatheia3.dk/dk/Menu/Forskning/Nationalmuseets+Tranquebar+Initiativ/Forskningsprojekter/Kolonial+skoletradition/Julie+B%C3%B8nnelycke+stud.+mag>

